

panelið

Sjónvarpið — eitt luksus

Törur og eftirspurningur

Okkum er törur á mati, vatni, erotikki, kærleika og vinskapi, á arbeiði, friði og hvíld, á vitsku og skynsemi og á orku og reiðskapi.

Frá fyrndinni av eru vit von við at krevja meir enn okkum törur. Eftirspurningurin hevur verið alin fram eftir meira skart og skreyt, ognir í yvirflóð, makt og harradomi.

I dag hvílir allur okkara búskapur á eftirspurninginum. Vit skulu hava hug at keypa. Eftirspurningurin eftir vörum má ikki tagna, helst skal hann harðna. Onkuntið kemur tó fyrri, at hann verður ov harður, og neyðugt verður at doyva hann við statsligum tiltøkum, t.d. við lánisýting og tolli. Men kortini er eyðkennið fyrri okkara búskaparmynstur ein accelererandi eftirspurningur.

Av tí at eftirspurningurin ikki er viðfódd evni, má hann alast fram í okkum. Serliga verður reklaman nýtt til tess. Tað ber tó ikki til at kalla eftirspurning eftirspurning. Oftast má reklaman orðast og myndast so, at vit kenna, at okkum veruliga törur voruna.

Hópin av dömum kundu verið drigin fram, men vanligasta sniðið á sliikum reklamum er ein vøkur kvinna, sum visir sini eyðkennir fram saman við einum luti, ið roynt verður at skapa eftirspurning eftir, t.d. bildekk, prutl, sauna, tubbak og klæði. Mann-

fólki törur instinktivt maka (kvinnuna), men ikki bildekk. Eftirspurningur hansara eftir bildekkum til bilin, ein eftirspurning, sum hann frammanundan hevur, verður vavdur saman við hansara nátturligu erotiksku kenslum. Hetta er dagligur kostur i dag.

Sjónvarpstörur

Eingin törur er á sjónvarpi! Eingin dráttur í okkum, eingi instinkt, krevja sjónvarp. Vit kunnu saktans vera tað fyrri uttan. Vit eru eins andsfrisk og livandi uttan sjónvarp.

Gjøgnum seinastu 15–20 árin er so við og við birtur ein eftirspurningur eftir sjónvarpi. Seinastu fimm árin hevur dúgliga verið lagt afturat av teimum, sum vænta sær peningaligan vinning burtur úr sølu, verkstøðum og við at selja arbeiðsmegi sina.

Lítið dugir bert við eftirspurninginum. Ítróttarfelagini, sjónvarpsfelagið og einstaklingar t.d. Arni C. Joensen og Hilmar Kass, hava gjørt sitt til at fáa okkum at kenna, at okkum veruliga törur sjónvarp. Vit kunnu ikki vera sjónvarpið fyrriuttan. Eitt argument er, at vit vera eftirbátur uttan sjónvarp. Sovorðin argumentation mýðar móti eymum staði í kenslulivi okkara, og søkir at andsevn um okkara. Roynet verður at gera eftirspurning til ein neyðsynjar-törv i okkum. Vit skulu

hava eina kenslu av, at vit verða afturúrslidur, fáa vit okkum ikki sjónvarp til at menna okkara vitsku og skynsemi.

I ítróttarfólkunum er skaptur ein törur á at sita og analysera teknikk og ítróttarkynstur i sjónvarpi. Ítróttarfólkið kann ikki vera sjónvarpið fyrriuttan, skulu tey sjálv mennast og ganga framá i ítróttinum.

Fjöldin má fáast við. Tí má eftirspurningurin eftir sjónvarpi latast i klæði, sum aftur ein annar partur av fólkunum kennist við og frammanundan er disponeraður fyrri at hava törv á: kristindómin. Eftirspurningurin eftir sjónvarpi

verður flættaður saman við törvinum á, at gleði-búðskapurin verður borin so greiður og væl, sum til ber. Sjónvarpið meta menn, t.d. Andreas Joensen, Hilmar Kass og Arni C. Joensen, at vera óført medium at bera henda gleðibúðskapin og tí er okkum törur á tí!

Við at flætta törv okkara uppi tjakið um sjónvarp, eru vit i dag komin so væl áleiðis, at sjónvarpið er vorðið ein innbiltur törur hjá okkum, sum má nækstast eins og matur, klæði, erotikkur, kærleiki og vinskapur.

Tí kann D. P. Danielson, landsstýrismaður so uttan himpr tala um sjón-

varpsmálið i fyrstu panelgreinini. Hann hevur skattað törvin hjá okkum og metir, at vit eru so trá eftir sjónvarpinum nú, at »tað nyttar ikki at bera seg undan i sjónvarpspurninginum.« Av tí at tørfert er at nektta törvin hjá øllum fólkunum bein-anvegin, er hann fúsar til at lata tey, sum hava vist seg tráast, fáa sjónvarp fyrst.

Tann sami skapti törvurin verður ikki sjónvarpið, men törvurin á meira peningi. Vit menniskju gerast fátækari og fátækari menniskju, sum törva meir og meir pening til tess at fáa vald á øllum teimum framleiddum lutunum. So hvørt nøgðin av framleiddum lutum økist, økist maktsfera teirra, sum trælabinda okkum. I einum og hvørjum nýggjum lutum liggur potentielt bæði vónbrot og eyðræning.

So tráur er sjónvarps-törvurin vorðin i sinni okkara, at øll upplýsing, sum visir á, hvussu óálitandi, misvisandi, fátækligt, óneyðugt, heilsuskaðiligt og kostnaðarmikið sjónvarpið er, rinur ikki við.

Vanliga lata vit okkum ávirka av upplýsingum, tá ið vit spyrja eftir eini vörü. Men i sjónvarpspurninginum fær negativur kritikkur onga veruliga undirtöku. Hópur av atfinningum eru bornar fram i bløðunum tey tvey seinastu árin. Hóast alt tað misálit, ið verður vist sjónvarpinum við teimum atfinningunum, verður kortini dagliga birt upp undir törvin á sjónvarpi her á landi.

Einki er at ivast i, at eitt og annað kann berast væl fram i sjónvarpi, ja kann veruliga vera eitt upplivilsi, eitt fjálgandi brot at siggja. Men hjá okkum er eingin törur á sjónvarpi. Bløð og útvarp okkara kunnu saman við hugflogi okkara munandi betri loysa úr lagdi tilfar, ið mennir vit og skynsemi okkara, víðkar sjónnarring-in og kann taka tøkini við okkum at leggja knørrin longur fram, at hann hevur longri stevni.

Maður er mans gaman

Ídnaðarsamfelagið hevur givið okkum nógvan pening um hendi. Tað er vorð-

in dogma, at við búskaparligu menningini fær einstaklingurin fleiri valmøguleikar. Men vit hava bert ikki lagt til merkis, at tá ið hetta reyða teppið verður rullað út framman fyrri okkum hálvan metur i senn, verður tað rullað saman aftan fyrri okkum ein metur i senn. Vit verða noydd við ella móti okkara vilja, at fylgja við inn i ta framtíð, sum handilin og teknikkurin skapar til okkara.

(E. J. Mishan 1972).

Vandi er fyrri, at tá ið vit stiga hálvan metur fram og fáa sjónvarp i hvørt heim, koma vit samtiðis at missa undir teppið aftan fyrri okkum nógv av tí, vit enn kenna ogn i, tað sum undir einum kann kallast »maður er mans gaman:« at hittast, at stökka inn á gólvið, at vitja, fjølmentir áskoðarar, fundir, bløð og útvarp o.s.fr.

Sjónvarpið eitt luksus

Okkum er ikki törur á sjónvarpi. Sjónvarp er eitt luksur vit loysa okkum eins og flest allar heimsins tjóðir. I kjalarvörðinum á luksustilveruni lúra vandar, sum kunnu máa grundarlagið burtur undan tilveruni. Fremmandagering og harradomi vera flúrar, sum vit skulu vara okkum fyrri á leiðini.

Tá ið vit kunnu unna okkum hetta luksus áttu vit eisini at havt høvi at valt, um tað skal vera hetta ella eitt annað, sum okkum tykist, at størri livskvalitetur er i.

Hví endiliga sjónvarp, hví ikki heldur veita blaðungu, ógiftu kvinnum okkara hollari stuðul undir graviditeti og at føða børn teirra undir tryggari framtíðarvámum — einasta luksiosa tilbøð til teirra er medisinsk hjálpt at kasta burtur! Og hví ikki geva barnleysum hjúnum betri atstöður at taka føroysk børn til sin.

Hví sjónvarp, hví ikki heldur fyrimyndarlaga kollektiva ferðslu bæði i bygd og millum bygd.

Hví sjónvarp, hví ikki heldur lata danska arbeiðsmannin hava sin skattapening heima hjá sær sjálvum, og vit sjálvir gjalda okkara samfelag og taka við tí.

M. Fjallstein

Framhald frá síðu 3

ætlanin er at fáa eina aftrat. Harumframt skal virkið økja um frystikapacitetin. Tvey nýggj frystiskáp eru bílögð.

Sum er fer alt slógvíð til Havsbrún, og hetta er eitt stórt handicap fyrri virkið, sigur Petur Knudsen.

Útbyggingin er ætlað at verða liðug i summar. I løtuni verður bygd ein reinskeringsshell, so pláss verður fyrri 36 fólkum við borðini, i dag eru bert 14 reinskeringsborð á virkinum. Virkið verður helst lagt stilt i ein mánaða i summar, meðan útbyggingin verður gjørd liðug.

Útbyggingin kemur at kosta umleið 2,5 mill. krónur.

Handils- og frystivirkið hevur i løtuni umleið 70 tons av saltfiski á goymslu og umleið 150 tons av flaki.

Arbeiði er i dag til millum 35 og 40 fólk á virkinum.

Norðis

Norðis á Eiði hevur tveir teir fyrstu mánaðirnar i ár tikið imóti 650 tonsnum av ráfiski, og hetta er nakað tað sama sum i fjør.

Fyrsta partin av árinum er nógv høgætt, og tá roynist ikki so væl hjá virkinum á Eiði. Rættulig gongd kemur ikki á fyrr enn nakað seinni. Á Norðisiga teir annars, at eitt av teimum trimum skipu-

num, sum avreiða til teir, Thomas Nygaard, hevur ikki verið i vinnu i ár, og um hann eisini hevði verið til fiskiskap, hevði virkið helst fingið eini 150 tons meir av ráfiski.

Umframt tey trí skipini, Morgunroðin, Vaðhorn og Thomas Nygaard, avreiða eisini sjei deksbátar og nakrir opnir bátar til Norðis. Tað starvast eini 70–80 fólk á virkinum.

Frost

Frost i Leirvík hevur i ár tikið imóti tilsamans 665 tonsnum móti 413 tonsnum teir tveir fyrstu mánaðirnar i fjør.

Á Frost meta teir, at

orðekin til vøksturin er, at tað hevur viðrað væl i ár, og at tað hevur verið nógv at fáa.

I løtuni avreiða 5 bátar, sum royna við línu, og tveir bátar, sum royna við gornum til virkið, umframt teir opnu bátarnar.

Ein trupul spurningur hjá útróðraráttunum i Leirvík er egningin. Bert triggir bátar hava egningarskúrar, meðan hinir egna i saltfiskakjallaranum hjá Frost.

Eitt uppskot um eina egningarmiðstöð er sent landsstýrinum, og leirvíkingar vóna, at farið kann verða undir hetta arbeiði móti sumri.

Framhald á síðu 10